

2009-10-27

SYNPUNKTER PÅ FISKEVÅRD I ENSKILT VATTEN, SOU 2009:53

1. Allmänt

Fiskevattenägarna Dalarna-Gävleborg har beslutat att avge några synpunkter på rubricerade betänkande. Vi ansluter oss i huvudsak till det svar som vår riksorganisation, Sveriges fiskevattenägarförbund, avgett men vill i det följande trycka på några saker som till dels har att göra med hur organiseringen av fisket ser ut i våra län, Dalarnas och Gävleborgs län.

Enligt direktivet till utredningen var bl.a. syftet att förenkla förfarandet att bilda och förvalta ett fiskevårdsområde. Som förslaget är skrivet nås inte detta syfte (vilket även utredaren inledningsvis i betänkandet noterar risken för). Tvärtom riskerar man, om förslaget genomförs, att försvåra verksamheten för landets många väl fungerande FVOF. Det är gott nog att man anpassar lagstiftningen till Europakonventionen och grundlagen men man får inte glömma att detta är ett regelverk som fungerat väl i många år och bidragit till att många FVO bildats. Några äganderättsliga problem av allvarligare art har vi i vår region inte märkt av genom tillämpningen av dagens LOFO och det vore olyckligt om resultatet av lagändringarna blir att man, med en närmast ängslig vilja att uppfylla varje punkt och bokstav i övergripande rättighetsdokument, krånglar till och fördyrar, på så vis att det inledande syftet, att förenkla och understödja bildande och förvaltning av FVO, motverkas. Utgångspunkten borde istället vara att hitta en balans mellan rimliga rättsäkerhets- och äganderättskrav och den praktiska verklighet som våra fiskevattenägare och deras föreningar befinner sig i.

Det bör även noteras att det som i förstone kan framstå som en egendomsrättslig aspekt som stärker äganderätten, vid närmare granskning innebär motsatsen. Så är det t.ex. med frågan om rätten för en FVOF att företräda medlemmarna i domstol vilket utredningen avfärdar. För den enskilde medlemmen innebär det i realiteten ofta en ekonomisk förlust om inte styrelsen företräder medlemskollektivet i t.ex. ett stort vattenmål och kan kräva och få stora skadestånd som kommer föreningen och därmed indirekt den enskilde medlemmen till godo. Den enskilde har sällan någon möjlighet att själv kunna klara sig i den rättsliga miljö med ofta komplicerad juridik som här gäller. Mer om detta nedan.

2. Fiskerättsutredning

Till skillnad från förhållandena i södra Sverige är det norröver ofta krångligare ägarförhållanden, många fler delägare samt därmed svårare att reda ut hur fisket ägs. Fisket är ofta samfällt och skilt från ägandet av vattnet vilket kan göra att det uppstår diskrepanser i olika avseenden, Detta har betydelse för de förslag i utredningen som innebär att man hädanefter ska göra en fullständig fiskerättsutredning även i befintliga FVO. Givet att man behåller opinionskravet, istället för att välja majoritetsbeslut vid tillskapandet resp.

upphörande av fiskevårdsområden, kan det tyckas onödigt med en fiskerättsutredning som kommer att kosta stora belopp utan att tillföra någon större precision i beslutfattandet.

Det är självklart att man ska följa Europakonventionen samt Regeringsformen så långt det är möjligt men dessa regler är generella och ger ett visst tolkningsutrymme. Krav på fiskerättsutredning istället för fiskerättsförteckning kommer, som utredaren själv mellan raderna synes instämma i, inte självklart att gynna tillkomsten av nya fiskevårdsområden. Det finns således en motsats mellan den förenkling som direktiven angett som förutsättning för utredningen och de krav på anpassning till Europakonventionen och regeringsformen som man också vill ha.

3. Andelsröstning

Det ökade egendomsskyddet befästs i utredningen bl.a. genom en lagändring som innebär att röstning efter andelstal för vissa ärendetyper ska göras om någon så begär. Frågan är om den förstärkning av egendomsskyddet som eftersträvas verkligen vägs upp av de ökade kostnader som uppstår för att reda ut ägandet av fisket. Här borde man hitta en medelväg, förslagsvis så att först om en femtedel av medlemmarna begär andelsröstning ska fullständig fiskerättsutredning företas. Vår uppfattning, grundad på erfarenhet, är att det i stort sett varje FVOF finns någon som är allmänt missnöjd med hur saker sköts och därför kommer att begära andelsröstning när förutsättning ges, vilket således utlöser en omfattande process som riskerar att ta resurser från det fiskevårdande arbetet.

4. Företrädesrätten

Ett stort problem är att i vattenmål kan inte en FVOF företräda sina medlemmar utan att var och en har gett sin personliga fullmakt till styrelsen eller den som företräder denna. Denna ordning har starkt gynnat vattenkraftintressena på bekostnad av fiskevården I Dalarna har t.ex Mora-Våmhus FVOF över 4000 delägare. Det säger sig självt att var och en inte kan företräda sin lilla andel i ett vattenmål. Kan man istället företräda fiskevårdsintressena med 4 000 medlemmar i ryggen blir det en annan tyngd i argumenten och beloppen för skadeförebyggande åtgärder kan öka väsentligt.

Utredningen synes mena att det med hänsyn till egendomsskyddet inte är möjligt att låta medlemmarna företrädas av föreningen. Inledningsvis, se ovan, argumenterar vi för att egendomsskyddet tvärtom skulle stärkas om föreningen fick företrädesrätt. Rättskyddet skulle kunna tillgodoseas genom att man låter den enskilde som inte vill låta sig företrädas meddelar detta till föreningen.

Vi avstyrker utredningens förslag i denna del och vill att det klart utsägs i lagen att medlem företräds av föreningen i ärende i myndighet eller domstol som rör hela föreningen utom i de fall medlemmen förklarar sig vilja sköta sin talan själv.

5. Kontrollavgift

Den kontroll avgift på 5 % av basbeloppet som föreslås i utredningen är lågt tilltagen även om man tar hänsyn till att vederbörande måste lämna från sig infångad fisk. Risken för upptäckt är ofta liten och i kombination med en låg kontrollavgift kan det te sig lockande för många att överträda FVOF:s regler. Vi förespråkar att maxtaket för kontrollavgiften fördubblas, således upp till 10 % av basbeloppet vilket idag innebär ca 4 000 kr.

En civilrättslig kontrollavgift lyfter av polis och åklagare arbetsuppgifter och lägger över dem på en ideell föreningsstyrelse. Detta kommer också att medföra ökade krav på kunskaper hos styrelsen om hur man rättsligt går tillväga. Utredningen föreslår att föreningen först ska gå över inkasso för att driva in sitt krav. Frågan hur man bäst ska driva sitt ärende bör vara upp till föreningen att bestämma själv. Ibland kan en ansökan om betalningsföreläggande eller stämning direkt vara effektivare. Inkasso bör t.ex. inte användas när man vet att vederbörande inte betalar av princip. I det läget är det enklast att vända sig direkt till domstol för att driva in sitt krav

6. Kallelseförfarandet

Avslutningsvis vill vi peka på att det är onödigt att föreskriva att vad gäller stadgeändringar skall själva förslaget finnas med i kallelsen. Många föreningar kallar enbart till stämma via annons i ortspressen och det blir onödigt dyrt om själva förslaget skall finnas med i kallelsen. Det bör räcka med att man anger att stadgeändring föreslås samt att fullständigt förslag kan utfås av ordföranden eller annan utsedd.

För Fiskevattenägarna Dalarna-Gävleborg

Dan Westerberg
ordförande